

אמר להם הממונה

פרק שלישי יומא

לֹא.

עין משפט
נר מצוה

י"ז א מ"י פ"ג מהלכות
צ"ח מקדש הלכה יח:
י"ח ב ג ד מ"י פ"ד
מהלכות מקוואות
הלכה א סמג עשין רמח
טור ש"ע י"ד ס' ר"א סע"ף
א:

יְבִינוּ חֲנָאֵל

ומדברכן היא, חוצץ כעין
ואורחיה. וביאה בעזה
מבקעת שמה ביהא. מזה
שיעשה זה שלא טבל
סבין ארובה וישחוט,
כעין זול בתקיה.
משש טבלות ועשרה
קדושים. חמשה
טבלות ושערה קדושים
כו, וכולן בקדש אביה
הפרוה, טאמור ורחץ וא
שלו במים חמשה קדוש
ולבש את בגדיו. חזן
הכאראשנה שהיתה על
גבי שער המים. כלומר,
מקוה היה שם שער של
גבי שער המים. והיו
מגמיו ומשכין בו מעין
עיטם, בדרסותן תלמוד
קטן ישראל בגמרא דר
ארץ ישראל ש"ב דר לכויר,
א"ר יהושע בן לוי אמר
המים היתה מוכשת בו
המים עיטם וכו'. כן גם
היה המקוה היו מימיו
מנשכין בו מזה המעין
שהיה קרור עיטם. עיטם
והיה גובה השער כ' אמה
ובכן המעין עליו אמה על
אמה ברום שלש. נמצא
עין עיטם גובה מקרקע
עורה כ"ג אמות ויהי כ"ג
עורה פשוט ממורד, שהיו
המים נשכין מעין עיטם
וירדד [שם] אל המקוה
שער גבי שער המים.

תוס' ישנים (המשך)

[illegible]

הוֹצִיץ אוֹ אִינוֹ הוֹצִיץ. פֿרש״י דלר״י קא מיבעיא ליה וקשה לי דאס
 כן הוה ליה למימר בהדיא לר״י אלא נראה דצין לכן וזמא
 צין לר״י וטבצילה שהוא טובל כשנינו צל עמוד דצין ליתכנס ביה
 ריקנית דבהא מודה כן וזמא דלא הויה אלא דרצבן שמה יעבור דכפ״י
 לעיל והא דקא מיבעיא ליה הכא

חֹזֶן אוֹ אִינוֹ חֹזֶן טָפִי מִצְבֵּל מִצְבֵּל
דִּרְבָּן כְּגֹן יִ"ח דָּבָר וְיִצְחָא בְּפִן
יֵש לִימָר מִשּׁוֹם דֵּהא טְצִילָה מַעֲלָה
יִתְרָא הִיא שְׁהִי טַהוֹר גְּמוֹר הוּא
וְעָלָן כֵּאֵן לֹד חֶשֶׁשׁ טוֹמָאָה אֲלֵהּ מַעֲלָה
צִלְמָן וְמוֹמְרָא יִתְרָא הִיא וְלֵהִיא
מִיִּצְעִיל לִימָר דִּילמָא חֹזֶן חֹזֶן:
וְתַנִּיא מִצְוֶרַע טוֹבָא וְעוֹמֵד בִּשְׁעָר
נִיקְנוֹר. לִפְרָשׁ יִי שְׁפִירָשׁ

דלרזי יהודה מיציעא ליה מאי קא
פשיט מהכא הא הדיא לאו ר"י דר'
יהודה פליג עולה לעיל ג"ל אעפ"י
פשיט שפיר דמדרבנן דאמרי דעביד
מעלה אפילו בשביל ציאת מקפת ה"נ
ר"י צטעצילת כל אדם דהויא דרבנן
צריך לטובא אפילו לציאת מקפת:
אן דילמא אתי ר'אמישוכי. הא

ויכולן בקודש בבית
 שהיתה בחול ע"ג
 תו היתה אמר אביי
 גבוה מקרקע עזרה
 נ"ט כל הפתחים שהיו
 ה ורחבן עשר אמות
 ו יורחן בשרו במים
 מים שכל גופו עולה
 על אמה ברום ג'
 י מקוה ארבעים סאה
 והא

בית הפרוה. תימה לי והא גגין ועליות לא נתקדשו וי"ל גג בית הפרוה היה שזה לקרקע עורה דכי האי גוונא משני בסקוף פ' כ"ד זולין כן חול וגומותיהן קודש בשגומותיהן שוין לקרקע עורה אכל תימה לי (ק"י ע"ג) לשבת המדיחין כו' עד משם מסיבה עולה לגג בית הפרוה היה משום צניעות לפי שבהן גדול טובל שם אלא היו נכנסין לו דרך ה"ה וי"ל דלשבת המדיחין תוכה קודש דאי לא תימנה לא היה היה גג וכן חול אלא על דרך כרחק לשבת המדיחין שגג בית הפרוה פתוח לה שוין לקרקע כ"ד זולין (פסחים דף פ"ו) מחילות לא נתקדשו הא אוקימנא התם ונתקדשו כו' פריך התם מהלשכות וכו' ואוקמינן בשגומותיהן שוין מחילות לא נתקדשו אמאי לא פריך ממתני' דפרקין וממתני' דמדות סבכת מעשר שני (מ"ח) ואדרבה ניחא ליה למיפוך מינה טפי ממתני' דסדר קדשים ועוד משום דפרין שמי קושיות מינה מרישא ומספא: ומה שכתבנו העבירה היתה גבוהה שלש אמות דלמנא לא היתה גבוהה אלא שתי אמות גבוהה אלא שמי אמות והבהן גדול יושב וטובל ויש לומר ליה עושין ודקר עמידה היה טובל כי זה נקל לו יותר לעשות: ומה שכתבנו רגליו אדון אלא שלש אמות דאי"ב גבי היק ראשו דשני אלא וי"ל דעד כתיפיו הוא שלש אמות וק"י על פי שחזין נזארי' שיהיה ויעוד דאי אפשר לקרקע שתלקט במלקט והיטעין ופעמים שיש רגליו ורואה מעביר לכותל וגבי כוכין בפרק המוכר פירות (שם) ומה שכתבנו ועוד לריץ שיהא צריחו והא דסגי הכא גבי מקוה בשלש על ראשו ועולין למעלה גם יכול לכופ ראשו קצת עד שיתכסה כל הריץ לציבא דתלת אמיין דלפון אינעלע על לציבא דתלת אמיין וכו' י"ש וי"ע (שם דף כ"ג) דהא דלאמר גופו של אדם ג' אמות דלאו היינו בני קהה דלאמר מר ארון ט' וכפורת טפח וגמירי דכל טונא דמדילי דעד הכתף הוא שלש אמות דהיינו י"ח טפחים או מוכח שפיר כי נתמלא דלאמינה היה גבוה מן הקרקע י"א טפחים ושלש אלא אי הו' ע"ס הראש

[illegible]

הוֹצֵץ או **חִינוּ הוֹצֵץ**. לר' יהודה דאמר מפני סרך טבילה צעלמה היא פסלה זה חניניה כשאר טבילות או דילמא כיון דאינה צאה אלא מלמעלה על הטומאה ישנה וזה היא צאה לא פסלה זה חניניה: **שמה** טבילה וזה לענין טבילה לא צאה להכניס אחד מאיבריו לעורה: **מהו שיעשה**

סְכִין אֶרֶצָה. לפטור עֲלָמָה מן הטְבִילָה ויעמוד חוץ לעֶרְוָה ויִשָּׁט יָדוּ לַפְּנִים וישחוט מי מִפְּטָר בְּהִי מִן הַטְבִּילָה אוֹ דִּילְמָא צִעִי טְבִילָה. ולעִינֵן הַכְּשִׁירָא דְקָרְבָן לֹא קָא מִצְעִיא לִיה דְּלֶאף עַל גַּב דְּמַד מְחֻבָּר וּשְׁחָט כְּשִׁירָה דִּתְנִיא בִּזְבָּחִים (דף נד:) בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי ה' וְלֹא שֹׁחֵט לִפְנֵי ה'. **סִיבְעִי לֵבָן וּזְמָא.** דִּמְחַמֵּיר צָה: **סִיבְעִי לִרְבֵּנָן דְּפִלְגִי עֲלֵיהּ דְּר.י.** וְחֹמְרוֹ כֹּל אֶדָם לֹא צִעו טְבִילָה: **לְגֹאֵל הַנֶּחֱסֵם לֵה: עֵין עֵיטָם.** מִמֶּנּוּ צָה אֶתְּ הַמֵּים לְבִית טְבִילָה שְׁעַר הַמֵּים שַׁעַל הַחֹמֶה. וּלְפִי עֵינֵן הַמְקַרְאֹת נִרְאֶה לִי שְׁהוּא מַעֲיִן מִי נִפְתָּחוּ הָאֲמֹר בְּסִפְרֵי יֵהוּשָׁע (טו) שִׁמְשָׁם הַגְּבוּל מִשְׁפַּע וַיִּוֹרֵד לְמֹרֶחַ וּלְמַעְרָב וְהוּא הַגְּבוּל כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְהֵךְ מִילְתָּא דְאֲבִי מָשׁוֹס דְּלִמְדִּירֵנָן בִּזְבָּחִים (דף נד:) סָבֹר לְמִיבְנִיָּה לְבִית הַמִּקְדָּשׁ צִעֵן עֵיטָם אֲמַרִי נִיחָמָה צִיָּה פֹרְתָא דְכַתִּיב (דברים נג) וַיִּבֶן כְּתָפָיו שָׁן דְּשִׁמְעִין מִיָּיָה שְׁהוּא גְבוּהָ מִן הַכֹּל וְלֹא פִרִישׁ מִנָּה לִיָּה וּפִרִישׁ לִיָּה אֲבִי הַכֹּא: **גְבוּהָ מִקְרָקָה עֹזְרָה עֲשִׂירִים וּשְׁלֹשׁ אֲמוֹת.** כְּמַדָּת גְּבוּהָ שַׁעַר הַמֵּים וַיִּבֶן כְּלִי שֵׁלֶשׁ אֲמוֹת לְמַעְלָה לְהַחֲזִיק אֲרָבַעִים סָאָה שְׁאִי אִלְפָסָר לֵמִים לַעֲלוֹת לָהֶר שְׁהוּא גְבוּהָ

ממקום שנובעין שם: חוץ משל אולם. שגברו ארבעים ורחצו עשרים:
והאיכא

(פסחים 97 י"א). אהא דפרין מהלכות הבנויות בקדש ופמחות לחול
 אי גג בית הפרוה שזי לקרקע עזרה מסיבה לנה לי דלמר ב"ק
 וי"ל דגג בית הפרוה אע"ג דשזי לקרקע עזרה לא היה לו פמח לא
 לשבת המדיחין שתיבת תחת הקרקע ומשם מסיבה עולה לגג בית
 בית הפרוה כמו לשכות הבנויות בקדש ופמחות לחול דלמר לעיל

תוכה קודש ואע"ג דפרישנא דלשכת המדיחין מחילה היא וא"ר יוחנן להא דרבי יוחנן בפומות להר הבית אכל פמחות לעורה נתקדשו ו לקרקע עזרה והדר פריך מסיפא א"כ הוה ליה מחילות וא"ר יוחנן כדפי' ד"ל מאי נפקא מינה ההיא דהלכות נמי מתני' היא בפ"ד דהכלל ודמדות לפי שהיא שנויה בקדר זרעים שהוא קודש לסדר מועד עין ע"ש גבוה במקרקע עזרה ב"ג אמות. תימא לי ומגלגל אמה ואורכה שלש אמות והכנה אי משכיש עצמו בתוכו אי לומר מתקמח כל מה שהיו יכולין להקל עליו משום חולש דכנה **אמה** ע"א אמה ברוב שלש אמות. אין לומר דגובהו של אדם ארבע אמות בפ"ק דבבא בתרא (דף ב:) למה לי כולי האי וראשו מחזיק אמה כיון דאפיקתיה משלש אמות אוקמא אארבע אי גבשושית פחות מג' טפחים סמוך לכותל חומינן נמי שעומד על א"כ (דף ק:) וס' דלרכו ארבע אמות היינו צין ראשו וצין דפי הארון שלמא אמות היינו משום דכשעומק ההים שלש אמות כשנכנס בןן לפו מן גופו צמים ומה שיש בתרגום של מגילת אסתר פרשנדמא אינטגלצ לומר כולם קטועי ראש היו שנהרגו ואח"כ נתלו וכן משמע בדברך עם הראש דקאמר התם המוילא משוי למעלה מעשרה חייב שכן משמ במוטות תילתא מלעיל ותרי תילתי מלתתא והשתא אי אמרת בשלמא בכתף ישאו נמצא שהיה מן הארון למטה מן הכתף ו' טפחים וצ' שליש

זכורת בפקין ארורה ואינו מכניס כלל מרופא, לא יתייב בן זומא א"ע ששופה שמיטת הקרבן, וא
 ש"ס שטוק מותרים (הרבה) [הנחת] שמיטת פנים ולכן תריך עזילה כאלו נכנס לפנים לשטוח שא
 שמיטתה שמיטת המורה, א"ע שגם אז היה טובל מן המורה פלין לטעם (מגביר) [לגביר]
 וכן בשביל שמיטת הבה, ואין שכן קל וחומר דזמן ודמא, (דמכלל מקום מדרגתן כי אין עזילה
 וכן מכניס דיו לשטוח את תריך עזילה כמאמר מן האלה מלא תריך עזילה מדרגתן, וא"כ
 אירכתם בן בטמא השוחט בתקופת אלה משום שאנו יגע בשביל אלה לאימושי ליתכן בפנים כי חיישין
 עומה הורא אלה היטב על להיטמן עומה עוש עשר כרה, ולכך לא חמי לאימושי בן הבה, מיעיב לריי
 נקטת ידיו לזכוותם, דעד כאן לא קאמר ר"י האם אלא דלא עבדי עבודה ולכן אין לחוש כלל לאימושי
 וגם אלו קדעוהי עזילה שמיטת הבה שמיטת פנים לא יתיר אלא עזילה לחיישין בבית המדרש
 ואור, ואורכי, וא"כ האם שמיטת חולין לא חיישין ולינאחא מן האלה לאימושי דהאם יר שטם
 זר לא שכתאן ביומא מספקא בן אי חיישין לאימושי אז לא לבן זומא ור"י נמי מספקא בן אי נחמדי
 ומתווס דהא אין עבודה והאין לא עבדי עבודה, לכן לא נקט האם שמיטת חולין טעמא שכתאן
 שמה אין בשביר שטם בזכור, ודודא אור שיש לחוש לכך, אי נמי משום דעבי לאסוקי אין שטח ואמר
 ולינאחא ריעבד נקט האם עוש ונרעית בשביל לאן נקט עממא דהא, אבל אין חול ואין תריבין לאן נקטמים

מסורת הש"ס

(א) [פסחים ל: וז"ש],
(ב) [זבחים לב: א] (ג) [לעיל
יט. ל. לקמן ע"א. ע"ש],
(ד) [זבחים נה: ה] לעיל כז.
מדות פ"ב מ"ג, (ה) עירובין
ד: פסחים קט. ע"ש חגיגה
יח. [סוכה ו' ז"ק פ"ב.
ע"ש], (ו) ז"ל הגבוה, (ז) עין
רש"ש,

תורה אור השלם

1. וְכִי יִסְתַּר הַזָּב מִזוֹב
וְסִפֵּר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים
לְטַהֲרֹתוֹ וְכֹסֶס בְּגָדָיו
וְרָחֵץ בַּשֶּׁרֶר בַּמִּים הָאֵלֶּם
וְטָהַר: וְיִקְרָא טו יג
(ז) וְאִישׁ כִּי תִצֵּא מִמֶּנּוּ
שִׁבְעַת יָרֵעַ וְרָחֵץ בַּמִּים
אֶת כָּל בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד
הָעֶרֶב: וְיִקְרָא טו טז

מוסף רש"י

במים במי מקור.
המיוחלים משמע, ואשר
לדלו מים מדרגת מים
חיים (עירובין ד) נמים
המיוחלים (שם ע"ה)
יתרו (שם ד"ה) א"ל: נמים
נקודות נפס"ה, משמע
מים המיוחלים לאפוקי
אשויני, ומים מים חיים
לא תיך, מדכחי צד
(ורקלה פ"ו)
מכל דשאר טמאין מים חיים,
מים חיים נעו, ומים
נמים, נמים המיוחלים
נמקוין, אלא שכן פסוק
(דברים א') א"ל: נמים, מים
המיוחלים שנקו ממחילה
מעמלם, אלא כיצד נמים
(נב"ה) לנעוין אשויני
לדלו נשמה ומימי עובל
(דברים פסחים ט)
בשרו. עשוינו לך בשר
כחצר (עירובין ד) מדרגה
מים בשר, משמע שכל
גופו עולה בשר, אשויני
נראה אלא כולו אשויני
(דברים פסחים ט).

תום' ישנים

[illegible]

לזהוּתם, אצל לזכרא כגון ז'
דילתא אחי לאימשובי לפני
ודאי היה מחמיר מדרבנן כמ'
קדש וגם לא תלקוש שפתי
ואפילו שלא היה נכנס כו"ל
דברים שחוטא חולין [ג, ב] וז'
האם, חיינו טעמא שלמי שיהיה
ללא אימשובי טעמא לאמור
שאינו תריץ כלל לאמורע לאמ'
אחי לאימשובי ויכנס בפנים
כדפירשמי. ועוד היינו יודעין
שכל שבושת אדם במצאורע,
(שהט) [שחול] פסוק אלף טעמ'
בני לי כו' דבר ליעבד אשמיט